

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 stycznia 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Barbara Orechwa-Zawadzka (spr.)

Sędziowie: SA Marek Szymanowski

SA Dorota Elżbieta Zarzecka

Protokolant: Magda Małgorzata Gołaszewska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 28 stycznia 2014 r. w B.

sprawy z odwołania Przedsiębiorstwa (...) spółki z o.o. w O. - w likwidacji

przy udziale zainteresowanych: I. K., T. L., A. M. (1), M. P. (1), R. Z. (1), Przedsiębiorstwa (...) spółki z o.o. w O. w likwidacji

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P.

o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego

na skutek apelacji wnioskodawcy Przedsiębiorstwa (...) spółki z o.o. w O. - w likwidacji

od wyroku Sądu Okręgowego w Ostrołęce III Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 19 marca 2013 r. sygn. akt III U 522/12

I. oddala apelację;

II. zasądza od Przedsiębiorstwa (...) spółki z o.o. w likwidacji na rzecz organu rentowego kwotę 120 zł (sto dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za Ii instancję.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 19 marca 2013r. Sąd Okręgowy w Ostrołęce oddalił odwołania Przedsiębiorstwa (...) spółka z o.o. w O. w likwidacji od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. z dnia 22 maja, 23 maja, 24 maja, 28 maja 2012r. w przedmiocie objęcia obowiązkiem ubezpieczenia społecznego jako pracowników – zainteresowanych I. K., T. L., A. M. (1), M. P. (1), R. Z. (1).

Sprawa toczyła się z udziałem Przedsiębiorstwa (...) spółki z o.o. w likwidacji, z którym w/w zainteresowani pracownicy spółki (...) podpisali umowy zlecenia.

Z ustaleń Sądu wynikało, iż spółka (...) zatrudniała pracowników jako osoby wykonujące prace z zakresu fizycznej ochrony, monitorowaniu i patrolowania obiektów. W spółce były też zatrudnione osoby, które koordynowały i nadzorowały prace ochroniarskie. Pracownicy J. K., T.L., A. M., M. P., R. Z. ochraniali obiekty w O. – Spółdzielnię (...), Zakład (...) oraz monitorowali i patrolowali obiekty na terenie gminy R.. Pracowali według ustalonych grafików

w systemie zmianowym 24 godziny pracy, 48 godzin wolnego lub 12 godzin pracy w dzień, 12 godzin pracy w nocy i 48 godzin wolnego.

Wszyscy w/w pracownicy podpisali ze spółką (...) umowy zlecenia, w ramach których mieli prowadzić działania marketingowe w celu pozyskiwania nowych obiektów do ochrony bądź monitoringu na rzecz spółki (...). Umowy zlecenia miały datę początkową bez daty końcowej, wynagrodzenie miało być płatne miesięcznie w wysokości określonej w umowie - kwotowo lub według stawki godzinowej.

Zawarcie z pracownikami (...) umów zlecenia przez spółkę (...) było wynikiem wcześniejszej umowy cywilnoprawnej zawartej w dniu 1 lipca 2006r. pomiędzy tymi spółkami, w ramach której (...) zobowiązała się do wykonywania na rzecz (...) usług w zakresie rozpoznawania terenu O. i byłego województwa (...), ze szczególnym uwzględnieniem gmin R., R., S., M., M., G.(i sąsiedzkie) pod kątem typowania kontrahentów – usługobiorców do instalacji i bieżącej obsługi lokalnych systemów alarmowych, fizycznej ochrony obiektów, wykonywania zadań związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa mienia i osób. W umowie tej wskazano, iż pracownicy zleceniobiorcy zajmować się będą przygotowaniem i organizacją wcześniej wytypowanych przez siebie obiektów, osób, imprez masowych i o zasięgu lokalnym, do realizacji przez zleceniodawcę usług ochronnych i porządkowych, a nadto pracownicy zleceniobiorcy będą prowadzić marketing na rzecz zleceniodawcy. Wspólnikami obu spółek były w większości te same osoby, obie spółki miały siedzibę w biurze przy ul. (...) w O., w dacie zawarcia umowy (1 lipca 2006r.) prezesem obu spółek był R. K., a następnie E. W. (1).

Postępowanie dowodowe przeprowadzone przed Sądem I instancji wykazało, iż(...), J. K., M. P. i R. Z. faktycznie nie wykonywali czynności będących przedmiotem umów zlecenia; w ramach tych umów wykonywali te same czynności, które powierzył im pracodawca (...), przy czym wynagrodzenie za pracę w ustawowym czasie pracy rozliczał pracodawca, zaś pracę w godzinach nadliczbowych – spółka (...). Koordynatorzy z (...) sporządzali oddzielne grafiki dla służb w ramach umowy o pracę i oddzielne dla służb w ramach umowy zlecenia. Wykaz przepracowanych przez daną osobę godzin koordynatorzy przekazywali odpowiednio do biura każdej ze spółek w O., gdzie naliczano wynagrodzenie. Księgowość w obu spółkach prowadziły te same osoby. Wynagrodzenie z umowy o pracę księgowość obliczała na podstawie sporządzonego przez koordynatora zestawienia przepracowanych godzin, zaś wynagrodzenie z umów zlecenia nie było przez księgowość obliczane, a wypłacane na podstawie informacji na piśmie z kwotą wynagrodzenia do wypłaty, dostarczaną przez prezesa E. W..

W przypadku pracownika (...) A. M. (1), z ustaleń Sądu wynikało, iż w ramach umowy zlecenia wykonywał czynności pozyskiwania nowych klientów, dysponował drukami umów podpisanymi przez (...), a po podpisaniu umowy przez klienta oddawał powyższe umowy koordynatorowi lub pozostawiał w biurze, otrzymywał wynagrodzenie za każdą podpisaną umowę (50 zł). Pozyskał 3-4 nowych klientów, wykonując czynności z umowy zlecenia po godzinach pracy w (...).

Nazwisko A. M. znajduje się w zestawieniu zawierającym wykaz umów zawartych przez ubezpieczonych w spornym okresie, nie ma w nim natomiast nazwisk pozostałych zainteresowanych.

E. W. (1) zeznając jako strona zeznał, iż na podstawie umów zlecenia niektóre osoby wykonywały dozór obiektów w zastępstwie osób, które nagle nie mogły pełnić dozoru z powodu choroby lub zdarzenia losowego, za co otrzymywały wynagrodzenie z umowy zlecenia, mimo, że czynności wykonywane były z zakresu objętego umową o pracę.

A. K. zatrudniony jako koordynator w (...) sporządzał grafiki przed rozpoczęciem danego miesiąca dla wszystkich osób pracujących przy ochronie obiektu, ujmując w grafiku każdą osobę z grupy „do zagospodarowania”, nie wiedząc o rodzaju umowy danej osoby. Pod koniec miesiąca zliczał ilość przepracowanych dni, mnożył przez 12 godzin i tak przygotowane zestawienia odnosił do księgowości. Podobnej treści zeznania złożył drugi z koordynatorów R. D.. Zeznania koordynatorów potwierdził pośrednio E. W. (1), zeznając że księgowa otrzymywała dane, ile zapłacić danemu pracownikowi, on sam podawał dane dotyczące nadzorowanych przez siebie pracowników, a koordynatorzy podawali informacje dotyczące podległych im osób.

W ocenie Sądu I instancji, skoro księgowość otrzymywała dane dotyczące ilości godzin służby danej osoby, to oczywistym jest, że służyło to wyliczeniu wynagrodzenia danego pracownika za ilość godzin wykonywanej pracy. Taki sposób obliczania wynagrodzenia jest wskazany w umowach zlecenia(...) i M. P., którzy mieli otrzymywać wynagrodzenie według stawki godzinowej, płatne miesięcznie. Taki sposób obliczania wynagrodzenia świadczą o tym, iż umowa zlecenia miała na celu umożliwienie zapłaty za odbyte służby, tj. czynności wynikające z umowy o pracę ze spółką (...).

Sąd Okręgowy przytaczając przepis art. 8 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych przywołał pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 2 września 2009r. (III UZP 6/09), iż pracodawca, którego pracownik wykonuje na jego rzecz pracę w ramach umowy o dzieło zawartej z osobą trzecią, jest płatnikiem składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe z tytułu tej umowy.

Sąd Okręgowy stwierdził, iż pogląd wyrażony w uchwale podziela w całości. W sytuacji, gdy spółka (...) nie opłacała składek na ubezpieczenie od wynagrodzeń wypłacanych zainteresowanym, zdaniem Sądu zaskarżone decyzje, stwierdzające podleganie tychże zainteresowanych pracownikom ubezpieczeniu społecznemu w (...) z tytułu umów zlecenia zawartych z (...) za miesiące objęte zakresem zaskarżonych decyzji, są zgodne z prawem. Na tej podstawie Sąd I instancji oddalił odwołania.

Apelację od powyższego wyroku złożyło Przedsiębiorstwo (...) spółka z o.o. w likwidacji, zarzucając obrazę przepisów prawa materialnego – art. 8 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tj. Dz.U. z 2009r. Nr 205 poz. 1585 ze zm.) przez jego błędną interpretację.

Wskazując na powyższy zarzut skarżący wnosił „o zmianę zaskarżonego wyroku przez uchylenie wydanych w sprawie decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych”.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest niezasadna, niezależnie od tego, że sformułowanego w apelacji wniosku „o zmianę wyroku przez uchylenie decyzji ZUS” nie przewidują przepisy kpc.

Skarżący zarzuca w apelacji naruszenie art. 8 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych, przez błędną jego interpretację.

Przepis ten stanowi, iż za pracownika uważa się także osobę wykonującą pracę na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, albo umowy o dzieło, jeżeli umowę taką zawarła z pracodawcą, z którym pozostaje w stosunku pracy lub jeżeli w ramach takiej umowy wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy.

Przepis powyższy był przedmiotem interpretacji ze strony Sądu Najwyższego we wspomnianej już uchwale z dnia 2 września 2009r. w sprawie II UZP 6/09, jak też w wyroku z dnia 14 stycznia 2010r. w sprawie I UK 252/09, I UK 259/09 z dnia 22 lutego 2010r.

W powyższych orzeczeniach Sąd Najwyższy w sprawach o zbliżonym stanie faktycznym zajmuje stanowisko, iż dla potrzeb związanych z obliczaniem i pobieraniem składek na ubezpieczenia społeczne, pojęcie pracownika zostaje rozszerzone o osoby związane umowami cywilno-prawnymi ze swoim pracodawcą lub innym podmiotem, o ile w ramach takiej umowy wykonuje pracę na rzecz swojego pracodawcy.

Sąd Apelacyjny w pełni podziela linię orzecniczą Sądu Najwyższego w tym zakresie.

Z niekwestionowanych w przedmiotowej sprawie ustaleń faktycznych wynika, że zainteresowani pracownicy spółki (...) wykonywali w ramach umowy zlecenia ze spółką (...) tożsame czynności, co wynikające z umowy o pracę ze spółką (...), a polegające na dozorowaniu, monitorowaniu i patrolowaniu obiektów na terenie O. i pobliskich gmin.

Za czynności wykonywane w ramach umowy zlecenia otrzymywali oni regularnie wynagrodzenia będące w istocie należnością za pracę wykonaną w godzinach nadliczbowych w ramach stosunku pracy.

Pracownicy (...) nie wykonywali czynności objętych zakresem umów zlecenia, a polegających na rozpoznaniu rynku byłego województwa (...) pod kątem pozyskiwania nowych klientów w celu zawarcia z nimi umów dotyczących ochrony obiektów.

Bezpornie otrzymywali jednak regularnie wynagrodzenia wypłacane w ramach tych umów.

Świadkowie zatrudnieni u wnioskodawcy w charakterze koordynatorów wskazali na obowiązujący system sporządzania grafików pracy ochraniarzy, zaś pracownica działu księgowości – na sposób obliczania wynagrodzenia.

A. M. (1), który jako jedyny z zainteresowanych wykonywał czynności objęte umową zlecenia, otrzymał w jej ramach wynagrodzenie wysokości 50 zł od jednego klienta (a pozyskał 3 – 4 nowych klientów), zaś wynagrodzenia w ramach tej umowy otrzymywał systematycznie przez okres objęty odwołaniem.

Apelacja zarzuca niewłaściwą interpretację art. 8 ust. 2a ustawy o sus, nie godząc się z tym, aby każda, nawet jednostkowa czynność wykonywana w ramach świadczenia usług wynikających z umowy z innym podmiotem, skutkowałą objęciem strony tej umowy ubezpieczeniem pracowniczym.

W przedmiotowej sprawie nie chodzi o jednak o jednostkowe czynności w ramach umowy zlecenia, ale o stałe, systematyczne otrzymywanie wynagrodzenia za pracę wykonywaną nie w ramach umowy zlecenia (rozpoznanie rynku, pozyskiwanie nowych klientów) – bo pracy tej zainteresowani nie wykonywali lub wykonywali ją dodatkowo, oprócz pracy objętej miesięcznym grafikiem, a w ramach umowy o pracę wykonywanej w godzinach nadliczbowych stale, systematycznie, w kolejnych miesiącach okresu objętego sporem. Wynagrodzenie to nie było wliczane przez skarżącego do podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, a było ono należne za pracę objętą dyspozycją art. 8 ust. 2 a ustawy systemowej.

Mając to wszystko na uwadze, Sąd Apelacyjny nie znalazł podstaw do podważenia prawidłowości zaskarżonego wyroku, i orzekł o oddaleniu apelacji na mocy art. 385 kpc.

O kosztach zastępstwa procesowego orzeczono na podstawie art. 98 kpc.

er